

APSTIPRINĀTS:
Engures Mūzikas un mākslas
skolas direktore Ina SELIVANOVIČA
20 15 . gada " 1 " septembris
ar rīkojumu nr. 1-10/11

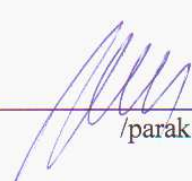
**ENGURES
MŪZIKAS UN MĀKSLAS SKOLA**
PROFESIONĀLĀS IEVIRZES IZGLĪTĪBAS PROGRAMMA
„VIZUĀLI PLASTISKĀ MĀKSLA”
Kods: 20V 211001

MĀCĪBU PRIEKŠMETA
„VEIDOŠANA”
PROGRAMMA

Mācību priekšmeta programma pieņemta MK sēdē
2015.gada 16.martā
protokola Nr. 3.

Mācību priekšmeta programma izstrādāta saskaņā ar Izglītības kvalitātes valsts
dienesta licencētajām izglītības programmām
2015.gada 31.martā

Mācību priekšmeta programmu izstrādāja Velga Melne

/paraksts/

Apjoms:

Mācību gads, nedēļu skaits (34 nedēļas + 2 nedēļas mācību prakse)						
Stundu skaits nedēļā vienam audzēknim						
1. klase	2. klase	3. klase	4. klase	5. klase	6. klase	7.klase
0	0	0	0	2	2	0
Kopējais mācību stundu skaits gadā (neieskaitot mācību praksi)						
0	0	0	0	68	68	0
Kopā: 136						

Apmācības mērķis:

- Sagatavot audzēkņus un radīt motivāciju izglītības turpināšanai profesionālās vidējās izglītības pakāpē;
- veicināt audzēkņu vispusīgas personības attīstību;
- Apgūt prasmi attēlot tēlu trīs dimensijās.
- Attīstīt plastisko domāšanu un pilnveidot formas izjūtu. Apgūt veidošanas tehniskos, kompozicionālos un tehnoloģiskos paņēmienus, strādājot ar plastiskiem materiāliem. Izprast trīsdimensiju priekšmeta uzbūvi, radot savus kompozīcijas uzdevumus.

Mācību priekšmeta veidošana uzdevumi pa mācību gadiem:

Mācību gads	Uzdevumi
5. klase	Saskatīt dabā esošās priekšmetu proporcijas, konstrukcijas un to uzbūvi. Veidot prasmi salīdzināt dažādus apjomus no vienkārša ģeometriskā objekta līdz pietiekami sarežģītam dabas veidojumam. Iepazīties ar darba paņēmieniem, ņemot par paraugu noteiktu priekšmetu. Izmantot iegūtās zināšanas, gatavojot cilni.
6. klase	Vaidot jaunus virsmas apstrādes, telpiskās attēlošanas paņēmienus. Apkopot zināšanas par priekšmetu telpisko uzbūvi, nostiprināt iemaņas atveidot trīsdimensiju formas, to materialitāti un apjomu. Izpildīt ilgtermiņa trīsdimensiju kompozīciju. Veidot izpratni par labāko un piemērotāko metodi, prast to pielietot radošajā darbā.

Mācību sasniegumu vērtēšanas pamatprincipi un kārtība

Mācību sasniegumu vērtēšanas pamatprincipi:

1. Mācību priekšmeta vai tās daļas apguve tiek vērtēta ar atzīmi 10 ballu vērtējuma skalā:

Apguves līmenis	10 ballu sistēma	Satura apguve procentos	Skaidrojums
Augsts apguves līmenis (apgūts)	10 (izcili)	95-100%	Augsts zināšanu un prasmju līmenis, kas pārsniedz mācību priekšmeta programmas prasības. Radoša pieeja. Izvērtēšana – prasme veidot spriedumus, prasme izvērtēt pēc izstrādātiem kritērijiem.

	9 (teicami)	86-94%	Pilnībā apgūtas mācību priekšmeta programmas prasības un iegūta prasme patstāvīgi un radoši pielietot iegūtās zināšanas. Sintēze – prasme savienot priekšstatus vai informāciju, veidojot jaunus, oriģinālus spriedumus vai secinājumus. Prasme risināt problēmas, izmantojot vairākus informācijas avotus.
Optimāls apguves līmenis (apgūts)	8 (ļoti labi)	77-85%	Pilnībā apgūtas mācību priekšmeta programmas prasības, taču reizēm trūkst prasmes patstāvīgi un radoši pielietot iegūtās zināšanas. Sasniegti darbam izvirzītie uzdevumi. Analīze – prasme sadalīt informāciju daļās, lai parādītu izpratni, sakarības.
	7 (labi)	68-76%	Apgūtas mācību priekšmeta programmas prasības, taču konstatējami atsevišķi ir trūkumi to patstāvīgā realizēšanā un pielietošanā. Izmantošana – prasme izmantot apgūtās zināšanas jaunā situācijā.
	6 (gandrīz labi)	59-67%	Apgūtas mācību priekšmeta programmas prasības, taču patstāvīgais zināšanu un prasmju līmenis atsevišķās jomās ir nepietiekošs un nepārlicieošs.
Pietiekams apguves līmenis (daļēji apgūts)	5 (viduvēji)	47-58%	Apgūtas mācību priekšmeta programmas prasības, taču zināšanu līmenis vairākās jomās ir nepietiekošs un nestabils, kā arī trūkst iemaņu tās patstāvīgi pielietot. Izpratne – prasme demonstrēt, kā iegūtā informācija saprasta
	4 (gandrīz viduvēji)	35-46%	Gandrīz apgūtas mācību priekšmeta programmas prasības, taču zināšanu un prasmju līmenis daudzās jomās ir nepietiekošs. Zināšanas – prasme atcerēties vai atpazīt informāciju.
Nepietiekams apguves līmenis (nav apgūts, vēl jā mācās)	3 (vāji)	23-34%	Mācību priekšmeta programmas zināšanas apgūtas virspusēji, vājš prasmju līmenis.
	2 (ļoti vāji)	11-22%	Apgūtas atsevišķas mācību priekšmeta programmas zināšanas, taču nav prasmju tās pielietot.
	1 (ļoti, ļoti vāji)	0 -10%	Absolūts mācību priekšmeta programmas zināšanu un prasmju trūkums, nav veikti visi pedagoga definētie uzdevumi.

2. Pozitīvo sasniegumu summēšana;
3. Pārbaudes obligātums: audzēkņi saņem vērtējumu par izglītības programmas obligātā satura apguvi;
4. Audzēkņa zināšanām, prasmēm un attieksmēm noteikto kritēriju atklātība un skaidrība – prasību kopums iegūtās izglītības kvalitātes vērtēšanai atbilstoši izvirzītajiem izglītības programmas, kā arī mācību priekšmeta programmas mērķiem un uzdevumiem;
5. Mācību sasniegumu vērtēšana notiek audzēkņu mācību darbu skatēs, starpskatēs, izstādēs, konkursos. Vērtēšana notiek sistemātiski – ir kārtējās pārbaudes, gala eksāmens.

Vērtēšanas kritēriji skatēs	Vērtējums punktos	Vērtējuma skaidrojums
1. Uzdevuma izpratne	9-10	Augsti attīstītas analītiskās spējas, uzdevumus pilda ar dziļu izpratni.
	6-8	Uzdevumus izprot un pilda atbilstoši uzdevuma prasībām.
	4-5	Nespēj bez pedagoga papildus palīdzības izprast uzdevuma nosacījumus un izpildīt tos.
	1-3	Neizprot uzdevumu būtību arī ar pedagoga palīdzību.
2. Formas, apjoma, proporciju pielietojums	9-10	Spēj patstāvīgi saskatīt apjomu un formu, tās sīkās detaļas. Izšķir faktūras, labi orientējas virsmas apstrādē, instrumentos.
	6-8	Daļēji patstāvīgi saskata apjomu un formu, tās sīkās detaļas un faktūras. Izmanto pedagoga piedāvātos virsmas apstrādei paredzētos instrumentos.
	4-5	Ar pedagoga palīdzību saskata apjomu un formu, Nespēj uztvert sīkās detaļas. Vāji orientējas virsmas apstrādē, instrumentos.
	1-3	Nepēj saskatīt ne apjomu ne formu, ne sīkās detaļas. Neizprot virsmas apstrādes būtību, nespēj pielietot nepieciešmos instrumentus.
3. Tehniskais izpildījums	9-10	Uzdevumi izpildīti tehniski augstā līmenī, precīci, atbilstoši iecerei.
	6-8	Uzdevumi izpildīti atbilstoši uzdevumam un iecerei, ir nelielas neprecizitātes.
	4-5	Uzdevumi izpildīti pavirši, ir daudz tehnisku nepilnību.
	1-3	Darbi nav izpildīti atbilstoši uzdevuma nosacījumiem (vai tie nav pabeigti).
4. Darba noformēšana, prezentācija un spēja pamatot savu viedokli	9-10	Spēj radoši noformēt savus darbus, prezentēt, novērtēt savu un citu audzēkņu darbus. Spēj paust zināšanās un prasmēs pamatotu viedokli.
	6-8	Labi noformē, prezentē savu darbu. Virspusēji novērtē savu un citu audzēkņu darbus. Pauž daļēju zināšanās un prasmēs pamatotu viedokli.
	4-5	Savu darbu spēj noformēt un prezentēt ar pedagoga palīdzību. Nespēj patstāvīgi novērtēt savu un citu audzēkņu darbus. Neprot paust zināšanās un prasmēs pamatotu viedokli.
	1-3	Nespēj noformēt un prezentēt savu darbu pat ar pedagoga palīdzību. Nespēj saskatīt savas un citu kļūdas vai saniegunus.
5. Attieksme pret mācību procesu	9-10	Izglītojamais izrāda īpašu, padziļinātu interesi par mācību procesu un uzdevumiem, augsta darba kultūra.
	6-8	Uzdevumus pilda apzinīgi, ar pozitīvu attieksmi pret mācību procesu.
	4-5	Uzdevumus veic inertī, bez īpašas intereses.
	1-3	Audzēknis nevēlas iesaistīties mācību procesā, dara bez intereses, nepilda pedagoga norādījumus.

Vērtēšanas kritēriji gala eksāmenā	Vērtējums punktos	Vērtējuma skaidrojums
1. Uzdevuma izpratne	9-10	Pieredzes un prakses izmantošana uzdevumu risināšanā- dabas formas izzināšana un tēlniecības darbu analīze.
	6-8	Daļēja pieredzes izmantošana uzdevumu risināšanā- dabas formas izzināšana un tēlniecības darbu analīze.
	4-5	Nepieciešama pedagoga palīdzība uzdevumu risināšanā- uzvedinoši jautājumi par dabas formām un tēlniecības darbiem.
	1-3	Trūkst pieredzes uzdevumu risināšanā- dabas formas izzināšanā un tēlniecības darbu analīzē.
2. Formas, apjoma, proporciju, līdzsvara, u.c.mākslas valodas elementu izmantojums	9-10	Spēj saskatīt un patstāvīgi kopēt apjomu un formu, tās sīkās detaļas. Izšķir faktūras, labi orientējas virsmas apstrādē, instrumentos.
	6-8	Saskata un kopē apjomu un formu, tās sīkās detaļas. Izšķir faktūras, orientējas virsmas apstrādē, instrumentos.
	4-5	Ar pedagoga palīdzību mēģina saskatīt un kopēt apjomu un formu, tās sīkās detaļas. Izšķir faktūras, izmanto pedagoga piedāvātos virsmas apstrādes instrumentus.
	1-3	Neuztver formu un apjomu, sīkās detaļas, nespēj tos nokopēt.
3. Radoša pieeja uzdevuma risinājumā	9-10	Izmanto pieredzi eksperimentēt, izmantojot jaunus materiālus, tehnikas un paņēmienus. Prot pastāstīt par sava darba ideju/ saturu, analizēt darba procesu.
	6-8	Izmanto pieredzi darbā ar materiālu un tehniskos paņēmienus. Prot pastāstīt par sava darba ideju/ saturu, analizēt darba procesu.
	4-5	Izmanto vienkāršu tehniku un paņēmienus. Caur uzvedinošiem jautājumiem cenšas pastāstīt par savu darba ideju, analizēt darba procesu.
	1-3	Neatšķir tehnikas, nespēj pastāstīt par darba ideju un analizēt darba procesu.
4. Tehniskais risinājums	9-10	Atšķir tēlniecības tehnikas un paņēmienus, spēj tos pielietot veidojumā.
	6-8	Daļēji atšķir tēlniecības tehnikas un paņēmienus, spēj tos pielietot veidojumā.
	4-5	Ar pedagoga palīdzību atpazīst tēlniecības tehnikas un paņēmienus, mēģina tos pielietot veidojumā.
	1-3	Neatšķir tēlniecības tehnikas un paņēmienus, nespēj tos pielietot veidojumā.

6. Pārbaudes darbā audzēknis apliecina zināšanas, prasmes, iemaņas un attieksmes konkrētajam apguves līmenim atbilstošā uzdevumā. Mācību starprezultātu un galarezultātu pārbaudēs iekļautais mācību saturs atbilst mācību priekšmetu programmā noteiktajam.
7. Audzēkņa mācību sasniegumus vērtē salīdzinājumā ar plānotajiem rezultātiem, raksturojot mācību priekšmeta programmas vai tās daļas apguves līmeni;

Mācību sasniegumu vērtēšana:

Audzēkņa darbs tiek novērtēts ar vērtējumu „ieskaitīts/ neieskaitīts”:

- uzsākot risināt tēmu - ievadvērtēšana, kurā noskaidro audzēkņu sākumzināšanas un konkrētā uzdevuma izpratni;
- darba procesā - organizējot pārrunas par piedāvātajiem tēmas risinājumiem un to atspoguļojumu uzmetumos un skicēs (pašnovērtējums, grupas biedru vērtējums, skolotāja vērtējums, starpskates, skates);

Audzēkņa darbs tiek novērtēts ar atzīmi 10 ballu skalā:

- darba procesā - organizējot pārrunas par piedāvātajiem tēmas risinājumiem un to atspoguļojumu uzmetumos un skicēs – starpskates;
- izvērtējot konkrēta darba rezultātu;
- tēmu noslēdzot - darbu skatēs;
- semestra un mācību gada beigās;
- izglītības programmas noslēgumā - izvērtējot noslēguma aizstāvēšanu.

Mācību darba formas un metodes

• Mācību darba formas

Mācību procesa pamata darba forma ir **mācību stunda**. Vienas mācību stundas ilgums – 40 min. Stundās tiek apgūtas zināšanas, prasmes un sabiedrības pieredze, tiek veidotas attieksmes, notiek mākslas audzināšana.

Pie mācību procesa darba formām jāpieskaita arī ekskursijas, izstāžu un citu mākslas un mūzikas pasākumu apmeklējumi. Blakus iegūtajām izziņas rezultātam audzēkņi tuvāk izjūt dabu, apkārtējo vidi, cilvēkus. Bez šās izjūtas nav saprotami daudzi mākslas darbi, kuros mākslinieki iedvesmojušies no dabas parādībām. Audzēkņiem nepieciešama emocionālo un estētisko pārdzīvojumu bagātināšana.

Mākslas pasākumu un koncertu apmeklēšana iesaista audzēkņus tai sabiedriskās dzīves jomā, kurai viņi gatavojas ar savu mācību darbību. Mākslas izstādes apmeklējumu nedrīkst uzskatīt par atpūtu vai izklaidēšanos. Šādi apmeklējumi bagātina cilvēku, dod jaunu enerģiju ikdienas darbam.

• Mācību metodes

Ar mācību metodi saprotam skolotāja un audzēkņu didaktiskās sadarbības paņēmieni sistēmu, ar kuras palīdzību audzēkņi apgūst jaunas zināšanas, prasmes un iemaņas, vienlaikus attīstot arī savas izziņas spējas.

Mācību metožu klasifikācija pēc zināšanu avotiem:

- Dzīvā vārda metodes – sistemātiskā izklāsta jeb monoloģiskās metodes un pārrunu (jautājumu – atbilžu) jeb dialogiskās metodes;
- Darbs ar grāmatu – patstāvīgais darbs ar grāmatu;
- Uzskates metodes – novērošana, demonstrēšana, ekskursija;
- Praktiskās metodes - vingrinājumi.

Mācību metožu izvēle ir joma, kas maz atkarīga no programmām, mācību grāmatām un materiālajiem resursiem, jo tikai un vienīgi skolotāja iniciatīva, prasme, talants un izdoma nosaka to, kā skolotājs veicamo uzdevumu aizvādīs līdz audzēkņa apziņai, kā nonāks līdz programmā ietvertu prasmju un iemaņu sasniegšanai.

Norādošā jeb direktīvā metode:

- teorētiski – ievadot katru jaunu tēmu vai uzdevumu audzēkņi tiek iepazīstināti ar uzdevumu teorētisko pamatojumu, tehniskajiem paņēmieniem uzdevuma veikšanai, metodiskajiem uzskates līdzekļiem un gaidāmo darba rezultātu;
- praktiski – demonstrējot nepieciešamās darba iemaņas un paņēmienus;

Jautājumu jeb Sokrātiskā metode:

- meklējot kompozicionālo un tehnoloģisko risinājumu audzēknis un skolotājs diskutē un argumentē savu viedokli;
- paveiktais uzdevums tiek analizēts nodarbībās kopā ar audzēkņu grupu, iegūtās zināšanas tiek nostiprinātas audzēkņiem veicot darba rezultāta pašvērtējumu un to pamatojot;

Atklājumu metode:

- doto uzdevumu audzēkņi veic praktiski skolotāja vadībā;
- audzēkņi iepazīstas ar materiālu iespējām un īpatnībām, eksperimentējot mērķtiecīgi uzstādīta uzdevuma ietvaros;
- audzēkņiem tiek dota iespēja radoši risināt savu ieceru, pārliecināties par savu prasmu attīstīt to un realizēt materiālā;
- patstāvīgi – uzdevumi nodarbībās apgūto zināšanu un prasmju nostiprināšanai.

Mācību darbam nepieciešamais aprīkojums, mācību tehniskie līdzekļi, materiāli, instrumenti un uzskates līdzekļi:

Visās mācību pakāpēs katrs audzēknis tiek nodrošināts ar mācību telpu 24+15 kv. m, krēsliem, galdu, 1 keramikas virpu, keramikas krāsni, mācību materiāliem: mālu, angobu, glazūrām, pūslīšiem, otām, veidošanas kociņiem, ruļļiem, dēļiņiem, ģipsi, brezentu, švammītēm. Audzēkņi tiek nodrošināti ar: līmi, krāsām, preskartona loksnēm, kā arī ar citiem palīgmateriāliem. Mācību darba novērtējumam tiek izmantota skolas izstāžu zāle un mācību klases.

Mācību priekšmeta programmas satura apguves secība:

Māc. g.	Mācību tēmas	Stundu skaits	Sasniedzamie rezultāti: zināšanas, prasmes, iemaņas
5. klase	Veidošanas materiāli un tehnikas. Vienkāršas, pazīstamas formas veidošana pēc modeļa. Darbs ar plastisku materiālu, kompozīcija sīkplastikā. Cilņa veidošana pēc uzstādījuma. Pēc savas kompozīcijas veidot cilni, pārnesot zīmējumu uz telpisku modeli.	68	Prot saskatīt dabā esošās priekšmetu proporcijas, konstrukciju – uzbūvi. Spēj salīdzināt dažādus apjomus no vienkārša ģeometriskā objekta līdz pietiekami sarežģītam dabas veidojumam. Ir iepazinies ar darba paņēmieniem, kā izmantojot paraugu noteiktu priekšmetu.

	Trīsdimensionālās izjūtas attīstība. Atrauššanās no plaknes. Apjomīgs veidojums. Plastisks veidojums, izmantojot pasaules instalācijas mākslas, modernās tēlniecības paraugus. Dažādu materiālu pielietošana veidošanā, lai panāktu savus radošos mērķus. Jaunu materiālu izmantošana un to kombinācijas.		Prot veidot telpisku trīsdimensiju kompozīciju, pielietojot un pilnveidojot tehnikas, meklējot jaunus paņēmienus virsmas apdarē. Patstāvīgajā darbā izmanto jaunus materiālus un to kombinācijas.
6. klase	Materiālu sagatavošana, skiču un kompozīciju zīmēšana paša izdomātam noslēguma darbam. Nobeiguma darbs kādā no tehnikām: māls, plastilīns, ģipsis, papjē-mašjē, papīrs, kartons, u.c.	68	Audzēknis ir apguvis jaunus virsmas apstrādes veidus, telpiskās attēlošanas paņēmienus. Apkopojis zināšanas par priekšmetu telpisko uzbūvi, nostiprinājis spējas atveidot trīsdimensiju formas, to materialitāti un apjomu. Prot izpildīt ilgtermiņa trīsdimensiju kompozīciju.

Izmantojamās literatūras saraksts:

1. Gombrich E. H. Mākslas vēsture. – Rīga: Zvaigzne ABC.
2. Sturme B. Latviešu lietišķā māksla. – Rīga: Liesma, 1989.
3. Smite E., Belcerbule A., Kļaviņš A., Toše A. Medaļu māksla. – Rīga: Liesma, 1987.
4. Latvju raksti: 3 daļas. – Parīze: apgāds Latvijas grāmata, 1990. gadā, 1924. - 1931.gada pārpublicējums.

Mācību priekšmeta programmu izstrādāja: Melga Melus 2015.g. MM
(pedagoga vārds, uzvārds, izstrādes gads)

Mācību priekšmeta programma apspriesta izglītības programmas *Vizuāli plastiskā māksla* metodiskās komisijas sēdē: 16.martā 2015.g.
(datums, gads)

Mācību priekšmeta programma aktualizēta: 22.augustā 2016.g.
Prot. Nr. 4-10/14 (datums, gads)

Mācību priekšmeta programma aktualizēta: 22.augustā 2017.gadā MK. protokols Nr. 5.
(datums, gads)

Mācību priekšmeta programma aktualizēta: 2018.g. 21.augustā Prot. Nr. 5.
(datums, gads)

Mācību priekšmeta programma aktualizēta: 2019.g. 26.augustā Prot. Nr. 8
(datums, gads)

Mācību priekšmeta programma aktualizēta 2020.g. 24.aug.
Prot. Nr. 9

A.Pupis Direktora vietniece
mācību darbā
Agita Pumpure